

Lovas Katalin (1972–1975)

Hogy került az Eötvös Kollégiumba?

Sárközy András középiskolás osztálytársam egy évvel korábban került be, bár csak egy évet töltött bent. Eleinte az ő révén, majd később már „saját jogomon” sokat jártam be az Eötvösbe már akkor is, amikor még nem voltam tag. Más kollégiumokba nemigen engedték be a lányokat, de az Eötvösbe igen. Lent a portán el kellett mondani, hogy kihez megy az ember, fent pedig csöngetni kellett. Tehát már ebben a zsúfolt emeletes ágyas korszakban ismertem szinte mindenkit. Harmadévet kezdtem, amikor bekerültem, 1972-ben, addig albérletben laktam. Ez évben nyitották meg az Irinyi épület körútra néző szárnyának második emeletét is az Eötvös számára. Azelőtt csak az első volt a Kollégiumé és ott csak fiúk laktak. A második szint megnyitásakor nem volt egyértelmű, hogy oda lányok költöznek. Erről a tagok szavaztak, és éppencsak nyert a számunkra kedvező verzió, de állati nagy viták voltak, mint utóbb megtudtam. Én voltam a lánylistán az első, Font Márta a második, minket is vettek fel elsőre. Be is költöztünk ketten, egy szobába, azonnal barátnők is lettünk. Az egész folyosó üres volt még akkor, de napok alatt benépesült a lányszint.

Milyen volt a Kollégiumban uralkodó hangulat?

Azt lehetett érezni, hogy itt senki nem keni el a dolgokat, mindenki analizálva figyeli a világot, mindenről van véleménye, mindenkivel lehet értelmes dolgokról beszélni. Hihetetlen élénk szellemi közeg volt. Például emlékszem, hogy L. Nagy Gyuritól megkaptam a *Száz év magányt* örökbe, ami akkor jelent meg. Akkortájt ilyen könyveket kölcsönbe sem tudtunk megkapni. Az ember azt érezte, hogy itt össze kell kapnia magát, hogy tartsa a lépést a többiekkel. Az egyetem nem jelentett akkora problémát, legalábbis az elején, számomra, hiszen középiskolásként nagyon komoly matematika-fizika oktatásban részesültem. Másrésztől kitágult a világ előttem, hiszen vegyes volt a Kollégium. A tagok megismerték a többi szakosok gondolkodásmódját, ami jelentősen különbözött a sajátjuktól. Toleranciát is igényelt az együttlét, ezt egy életre megtanultuk, azt hiszem, ma ez a képesség fontosabb, mint valaha.

Milyen volt a tagok tanulmányi és tudományos tevékenysége?

Mindenki jól tanult és diákkörözött a tanszékeken. Magam egyszer nyertem is diákköri konferenciát Egerben. Ez magától értetődő volt, enélkül fel sem vettek senkit. A tanszékeken tudták, hogy kik az Eötvös-kollégisták. A mi évfolyamunkból a legjobbak pedig tényleg bent voltak az Eötvösben. Nagy ritkán fordult csak elő, hogy valakinek a teljesítménye miatt el kellett hagynia a Kollégiumot, de olyan is volt, aki hasonló okok folytán önként költözött ki. Volt, akit a közösség szavazott ki hosszú tanakodás után, mert kibírhatatlannak nyilvánítottuk, vagy olyan is, akiről kiderült, hogy begyűjtötte a többiek holmiját, vagy megevett egy rúd idegen szalámit. Egyfajta követelmény volt a társadalmi munka is. A saját

területünkről tartottunk előadásokat egymásnak, szervezett formában is, nemcsak folyosói beszélgetések képében. De szerintem a mindennapi légkör sokkal többet nyomott a latban, mint a hivatalos dolgok. Mentünk a folyosón, meghallottunk valamit, odamentünk, és azon vettük észre magunkat, hogy már egy órája beszélgetünk. Ebből a szempontból Sipos Misi és Szendi Zoli marad legemlékezetesebb a számomra. Rettenetesen inspiráló közeg alakult ott ki. Ez a légkör még akkor is bent tartotta a tagokat, amikor megnyílt a kényelmesebb Móra Kollégium, amelyik azonban egy „álvógyár” volt, nem voltak közösségi terek. A nyelvészhallgatók tartottak nyelvórákat is, például Madaras Zsuzsa angolóráin tényleg meg lehetett tanulni a nyelvet.

Milyen volt az igazgató?

Először Huhn Péter bácsi volt, akit kenyérré lehetett kenni. Őt Novák Mihály követte, némi tartózkodással fogadták a tagok, kissé szigorúbb volt. Nem tudom pontosan, hogy miért kerülhetett sor a váltásra, de lehet, hogy a Péter bácsi fiával történt baleset miatt. Az igazgatók egyébként különösebben nem szóltak bele a Kollégium életébe, azt magunk intéztük.

Milyen volt a közösség?

Voltak spontán bulik. Az egyikre, emlékszem, Kalmár Laci bácsi is eljött, és kezét csókolt minden lánynak, bár az a buli talán nem is a Kollégiumban volt. Sokat táncoltunk, Frank Gábor, Kálmán Miklós és Szabó Gábor különösen jól tudtak – legalábbis az én stílusomban. Tudtuk, hogy a Kollégium régóta létezik, beszélgettünk róla. Az is megtudtuk, hogy az Eötvös József és az Eötvös Loránd Kollégium két külön dolog. Sokszor voltunk kirándulni, például egyszer a pesti Eötvösben, de én azon nem vettem részt. Viszont többször volt május elsejéhez kapcsolódó kirándulás a környékre. Jártunk az Auditorium Maximumba, az ot-tani filmklubba (Art Kino). Olyan filmeket vetítettek kis bevezető előadás után, amelyeket a rendszer éppen csak átengedett (például *Sípoló macskakő*, *Bohóc a falon*), nagy hatással voltak ránk, nagy viták is voltak. Mi építettük a JATE Klubot, társadalmi munkában, majd sokat jártunk is oda. Több bejáró tag volt, nemcsak akkor, amikor én is az voltam, hanem később is. A férjemet is így ismertem meg. A lányok és a fiúk összejártak, bár közvetlen összeköttetés nem volt a két szint között, ki kellett menni a lépcsőházba. A lenti könyvtárban például együtt tanultunk, hiszen fent csak rideg tanulószoba volt, vagy igazi konyha is csak a fiúknál volt, nálunk csak amolyan teakonyha a folyosó végén.

Hogy alakult az egyéni életpályája?

Visszagondolva nagyon jó képzést kaptam az egyetemen. Harmadév elejétől Kalmár Laci bácsi témájában, a formulavezérlésű számítógéppel foglalkoztam, az akadémiai kutatócsoportban, Simon Endre szakmai irányításával. Ennek köszönhetően már negyedév felétől programozást tanítottam demonstrátorként. Akkor már Simon Endre volt az előadó. Az államvizsgán nagyon meg voltunk ijedve, évekig álmodtam még róla. Laci bácsi azonban adta az ember alá a dolgokat, és

végül könnyebb volt, mint hittük. Laci bácsi megkérdezte, hogy nem akarok-e ottmaradni, és én igent mondtam, így a Számítástudományi Tanszéken tanársegéd lettem, de az akadémiai kutatócsoport tagjaival szoros kapcsolatban dolgoztunk. Ekkor már Gécseg Ferenc lehetett a tanszékvezető. Programozó hallgatóknak tartottam gyakorlatot, néha „beugrottam” előadást tartani is. A legkedvencebb tanítványom Gyimóthy Tibor volt, aki szintén Eötvös-kollégista lett. Amíg Szegeden voltam, jártam vissza a Kollégiumba, de később is figyelemmel követtem a szegedi dolgokat. 1986-ban Csákány Béla új rektorként meg akarta rövidíteni a vizsgaidőszakot, mire én írtam neki egy levelet az „ész” és a „fenék”, illetve a megtanulandó anyagmennyiség összefüggéséről, a különböző szakok viszonylatában. Gondolom, többek között ennek hatására nem került rá végül sor.

A férjem miatt jöttem fel Pestre. A SZÁMKI-ban kezdtem el programozni. Ez később SZÁMALK nevet kapott. 1989 tájékán megjelent a Digital Equipment, egy amerikai cég. Nagyon csodálkoztak, hogy a magyarok ismerik a gépeiket, a hardvert, a szoftvert, mindent. Kiderült, hogy a „táborban” lemásoltuk a számítógépeiket. Megalakult a Digital Magyarország és mivel már korábban is dolgoztam a DEC szoftvereivel foglalkozó főosztálynak, ezért én is be tudtam kerülni, tizenöt évig dolgoztam itt. Programoztunk, eladtunk, magyarítottunk, szervizeltünk, tanítottunk, szóval mindent, amit el tudsz képzelni. Később a Digital-t megvette a Compaq, majd azt a HP. A Digitalnál még az volt a jelmondat, hogy MINŐSÉG, olyannyira, hogy nem is volt különösebb marketing. Ezt a Compaq hozta be a cég életébe, a PC-világgal együtt. Akárhogy is hívták, mindig Magyarország vezető informatikai cége volt, jó volt ebben részt venni.

Mindent egybevetve a Kollégium jó értelemben vett önbizalmat adott, illetve ahhoz való muníciót. De biztosan nem véletlen az sem, hogy nekem mint matematikus-informatikusnak a férjem író, a lányom bölcsész-tanár, a fiam pedig gépészmérnök.

*Az interjút Varga-Orvos Zoltán készítette 2010-ben Budapesten
Szerkesztette: Nagyillés János*